

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobkyně: M. S.
bytem X

zastoupena JUDr. Marta Nováková
advokátka, sídlem Višňová 1836, 696 62 Strážnice

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 4. 2021, č. j. X

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobkyně brojí svou žalobou proti rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 19. 4. 2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým Česká správa sociálního zabezpečení (dále

jen „žalovaná“ nebo „ČSSZ“) rozhodla ve věci námitek žalobkyně ze dne 12. 2. 2021 ve znění doplnění námitek ze dne 18. 2. 2021 proti rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 13. 1. 2021, o žádosti o invalidní důchod, kterým žalovaná ve výroku I. rozhodla, že žalobkyni se od 16. 3. 2010 přiznává invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši 3 872 Kč měsíčně s valorizací podle příslušných právních předpisů, a ve výroku II. žalovaná rozhodla, že výplata invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně náleží podle ustanovení § 55 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“) ode dne 31. 1. 2014.

2. Námitky byly zamítnuty a prvostupňové rozhodnutí žalované bylo potvrzeno. Žalobkyně napadá prostřednictvím své žaloby proti napadenému rozhodnutí prvostupňové rozhodnutí v rozsahu výroku II., kterým žalovaná určila, že výplata invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně náleží žalobkyni dle § 55 odst. 2 ZDP ode dne 31. 1. 2014.

II. Napadené rozhodnutí

3. K námitkám žalobkyně týkající se stanovení data, od kterého jí byl přiznán doplatek invalidního důchodu, je v napadeném rozhodnutí uvedeno následující. Žalobkyně sice podala žádosti o invalidní důchod již v roce 2017 prostřednictvím kanadského nositele pojištění, ale na první žádosti o invalidní důchod chybí registrační razítko žalované, která tak rozhodovala až o druhé žádosti z roku 2017, tj. o žádosti z 21. 12. 2017, kterou zaregistrovala dne 9. 1. 2018. Prvoinstanční rozhodnutí bylo vydáno dne 6. 9. 2018.
4. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, které byly zamítnuty a rozhodnutí ze dne 6. 9. 2018 bylo potvrzeno. Obě tato rozhodnutí nabyla právní moci dne 17. 12. 2018. Dále žalobkyně podala žádost o invalidní důchod dne 31. 1. 2019, kterou žalovaná registrovala dne 6. 2. 2019. O této žádosti bylo prvoinstančně rozhodnuto dne 13. 5. 2019 tak, že žádost se zamítá. Žalobkyně sice byla uznána invalidní v prvním stupni, avšak nesplňovala podmínku získání potřebné doby pojištění. Vzhledem k tomu, že žalobkyně podala námitky proti rozhodnutí ze dne 13. 5. 2019, nenabylo toto rozhodnutí právní moci. V řízení o námitkách byla žalobkyně shledána invalidní, avšak nesplňovala podmínku získání potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod. Rozhodnutím o námitkách ze dne 15. 10. 2019 tak byly námitky zamítnuty a rozhodnutí ze dne 13. 5. 2019 potvrzeno. Žalobkyně proti rozhodnutí o námitkách podala žalobu, o které bylo dne 30. 11. 2019 rozhodnuto rozsudkem Krajského soudu v Brně tak, že žalobkyně je invalidní v prvním stupni ode dne 16. 3. 2010.
5. Krajský soud v Brně rozhodnutí o námitkách ze dne 15. 10. 2019 zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení žalované, která realizovala rozsudek krajského soudu tak, že rozhodla o žádosti ze dne 31. 1. 2019, že se přiznává invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně od 16. 3. 2010 ve výši 3 872 Kč měsíčně. Dále invalidní důchod podle příslušných právních předpisů valorizovala. Dále rozhodla o výplatě invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně od 31. 1. 2014. Toto datum žalobkyni v napadeném rozhodnutí určila správně. Doplatek žalobkyni nelze přiznat k žádostem z roku 2017, protože na té z 27. 11. 2017 podané prostřednictvím kanadského nositele pojištění chybí registrační razítko a žalovaná o ní tak nerozhodovala. Rozhodnutí k

žádosti ze dne 21. 12. 2017 podané prostřednictvím kanadského nositele pojištění, které ČSSZ zaregistrovala dne 9. 1. 2018, nabylo právní moci dne 17. 12. 2018. Žalovaná tak mohla doplatek invalidního důchodu přiznat pouze k žádosti ze dne 31. 1. 2019 podané na OSSZ Hodonín, zaregistrované žalovanou dne 6. 2. 2019, o které je vydáno rozhodnutí ze dne 13. 5. 2019, které je nepravomocné.

6. K námitkám týkajících se nesprávného úředního postupu, kdy stát za tuto škodu odpovídá podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem žalovaná uvedla, že vždy po podání žádosti o invalidní důchod postupovala standardním postupem, tj. posouzením zdravotního stavu žalobkyně. Posouzení zdravotního stavu bylo provedeno lékařem OSSZ, který hodnotí zdravotní stav žalobkyně komplexně.
7. Rozhodnutí žalované vždy byla v případě žalobkyně vydána na základě nezbytného podkladu – posudku o invaliditě. Dále byla tato rozhodnutí vždy vydána na základě posouzení splnění zákonných podmínek pro nárok na invalidní důchod. Žalobkyně nebyla v případě žádosti z roku 2017 uznána invalidní a v případě žádosti ze dne 31. 1. 2019 byla sice uznána invalidní v prvním stupni, ale nesplňovala potřebnou dobu pojištění v rozhodném období. Žalované tak nezbylo, než žádosti o invalidní důchod pro nesplnění podmínek určených § 38 ZDP zamítnout. Nejednalo se tedy o nesprávný úřední postup podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.
8. Podle čl. II bodu 14 zákona č. 306/2008 Sb. za dobu před 1. lednem 2009 se důchod nebo jeho zvýšení doplatí ve výši, v níž důchod správně náležel, nejvýše v rozsahu stanoveném právními předpisy účinnými ke dni 31. prosince 2008. Žalovaná nemůže doplatit invalidní důchod od 16. 3. 2010 ani podle ustanovení č. II bodu 14 zákona č. 306/2008, vzhledem k tomu, že důchod účastníci řízení nebyl přiznán před 1. lednem 2009.

III. Žaloba

9. Žalobkyně se stanoveným datem výplaty invalidního důchodu nesouhlasí, napadené rozhodnutí ze dne 19. 4. 2021 a jemu předcházející prvostupňové rozhodnutí ze dne 13. 1. 2021 považuje v tomto rozsahu za nezákonné. Nesprávnost a nezákonnost rozhodnutí žalobkyně spatřuje v chybně stanoveném datu, od kterého jí výplata invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně náleží podle ustanovení § 55 odst. 2 ZDP.
10. Žalobkyně požádala o uznání invalidity v České republice a přiznání invalidního důchodu podáním ze dne 27. 11. 2017, které učinila prostřednictvím vládní agentury Service Canada v souladu s bilaterální Smlouvou mezi Českou republikou a Kanadou o sociálním zabezpečení č. 1/2003 Sb. m. s. (dále jen „Smlouva“). V souladu s čl. 22 odst. 2 Smlouvy se podání učiněné v Kanadě posuzuje stejně, jako kdyby bylo učiněno u příslušného orgánu na území České republiky.
11. Žalobkyně vysvětlila genezi svých žádostí a řízení vedených o jejím nároku na invalidní důchod. Na první žádosti žalobkyně chybí registrační razítko žalované a žalovanou o této žádosti ze dne 27. 11. 2017 tedy nebylo nerozhodováno. Na

doporučení žalované podala žalobkyně v téže věci novou žádost na území České republiky, a to dne 20. 6. 2018 přímo u žalované. Toto správní řízení bylo pravomocně skončeno rozhodnutím ze dne 30. 10. 2018, jímž žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila původní rozhodnutí č. j. X ze dne 6. 9. 2018.

12. V souladu s doporučením žalované ze dne 28. 1. 2019 podala žalobkyně žádost o invalidní důchod dne 31. 1. 2019, ačkoli ještě neuplynula lhůta k podání správní žaloby proti rozhodnutí o zamítnutí námitek ze dne 30. 10. 2018, na což nebyla žalobkyně v rozhodnutí žalované ze dne 28. 1. 2019 upozorněna. Rozhodnutí o námitkách ze dne 30. 10. 2018 žalobkyně převzala dne 19. 12. 2018, lhůta k podání správní žaloby končila dne 19. 2. 2019. Jelikož žalobkyni bylo žalovanou doporučeno podat novou žádost o invalidní důchod, řídila se tímto pokynem z rozhodnutí ze dne 28. 1. 2019, a to namísto podání správní žaloby.
13. Žalobkyně se tedy opakovaně domáhala uznání invalidity podáním ze dne 31. 1. 2019 u žalované (žádost registrována dne 6. 2. 2019), která byla opakovaně zamítnuta pro nesplnění podmínek, a to rozhodnutím žalované č. j. X ze dne 13. 5. 2019 s odůvodněním, že žalobkyně sice byla shledána invalidní pro invaliditu prvního stupně (vznik invalidity určen ke dni 10. 1. 2019), avšak podle žalované nesplňovala podmínku získání potřebné doby pojištění v rozhodném období. Toto rozhodnutí bylo potvrzeno v námitkovém řízení rozhodnutím žalované ze dne 15. 10. 2019, č. j. X, proti němuž žalobkyně podala žalobu ke zdejšímu soudu, který toto rozhodnutí zrušil rozsudkem ze dne 30. 11. 2020, č. j. 33 Ad 21/2019-68 a vrátil věc žalované k dalšímu řízení. V tomto řízení žalovaná vydala rozhodnutí ze dne 13. 1. 2021, č. j. X, jímž byl žalobkyni přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně s datem výplaty invalidního důchodu ode dne 31. 1. 2014.
14. Žalobkyně má za to, že po celou dobu řízení se jednalo o jednu a tutéž žádost o invalidní důchod podanou v Kanadě dne 27. 11. 2017. Veškerá rozhodnutí na území České republiky byla vydána na bázi první žádosti žalobkyně podané z Kanady a s ní předložených lékařských zpráv, tedy na základě mezinárodní Smlouvy mezi Českou republikou a Kanadou o sociálním zabezpečení. Na tomto základě byla uznána invalidita žalobkyně jak v Kanadě, tak v České republice, přičemž invalidita počala podle kanadských předpisů již dne 16. 3. 2010, což rozhodnutím ze dne 13. 1. 2021 musela po třech letech nakonec uznat i žalovaná.
15. Žalobkyně namítla následující žalobní body. V prvním žalobním bodě uvedla, že pochybení žalované spočívá (i) v nesprávně zjištěném datu výplaty dávky a (ii) v posudkovém omylu z důvodu nesprávně stanoveného data vzniku invalidity. Vytýká žalované špatné stanovení data výplaty invalidního důchodu pro invaliditu I. stupně ke dni 31. 1. 2014 a ignoraci skutečnosti, že žádost byla podána již dne 27. 11. 2017 na území Kanady. Přitom všechna rozhodnutí a všechna podání žalobkyně se týkala jedné a téže věci a veškerá rozhodnutí byla učiněna na základě dokumentů a lékařských zpráv z Kanady a vycházejících z žádosti žalobkyně o invalidní důchod ze dne 27. 11. 2017, přičemž dle Smlouvy se žádost podaná na území Kanady považuje za žádost podanou v České republice, která se následně posuzuje podle českých právních předpisů. Žalovaná pochybila, pokud tuto žádost neregistrovala.

16. Žalobkyně zdůrazňuje, že jak ve shora zmíněném rozsudku Krajského soudu v Brně, tak především v posudku posudkové komise MPSV ČR v Brně byl velmi podrobně a pečlivě popsán průběh předchozího řízení, a to počínaje dnem 27. 11. 2017, respektive dnem 20. 6. 2018, kdy druhé zmíněné datum je v posudku posudkové komise MPSV ČR uvedeno jako den uplatnění žádosti o invalidní důchod ve smyslu § 81 - 84 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění. Postupuje žalovaná v rozporu právě s citovaným ustanovením § 55 odst. 2 ZDP, když nerespektuje datum podání žádosti o invalidní důchod dne 27. 11. 2017, nejpozději však dne 20. 6. 2018.
17. Žalobkyně je toho názoru, že veškerá podání, která činila ve snaze domoci se na území České republiky uznání invalidity a přiznání invalidního důchodu, je nutno posuzovat jako jednu žádost v téže věci, popřípadě žádost o změnové řízení, kdy žalobkyně jednak postupovala v souladu a dobré víře s doporučeními žalované, jednak tomuto právnímu názoru svědčí i fakt, že veškerá rozhodnutí správy sociálního zabezpečení, bez ohledu na místní příslušnost, jsou ve věci žádosti o invalidní důchod vedena pod stejnou spisovou značkou „*R-datum rozhodnutí – 427/586 029 0249*“, což svědčí o tom, že o žádosti žalobkyně se vede jediné správní řízení.
18. Opakovaným neoprávněným zamítáním žádosti o invalidní důchod se stát prostřednictvím správního orgánu dopouštěl, a to opakovaně, nesprávného úředního postupu, kdy tento stav trval po dobu 3 let od uplatnění žádosti o invalidní důchod dne 27. 11. 2017. Tento postup žalované byl k tíži žalobkyně.
19. Žalobkyně poukázala na to, že právní úprava žalované přikazuje v případě zpětného přiznání nebo zvýšení důchodu poskytnout doplatek důchodu za období pěti let do minulosti, ať už je důvod zpětného přiznání či zvýšení důchodu jakýkoliv. Pokud ale původní nevyplácení důchodu nebo jeho přiznání v nižší částce způsobil orgán sociálního zabezpečení nesprávným postupem, uvedené pětileté omezení doplatku nenastává. Dávka však v některých případech nemůže být doplacena v plném rozsahu, neboť doplatit zpětně důchod lze maximálně ode dne 1. 1. 2009.
20. Žalobkyně se opakovanými podáními domáhala nápravy, tedy domáhala se v České republice přiznání invalidity ke dni 16. 3. 2010 a s tím souvisejícího invalidního důchodu za dobu 5 let ode dne podání žádosti ze dne 27. 11. 2017. Žalovaná tak jen sotva může argumentovat tím, že žalobkyně požádala o invalidní důchod teprve dne 31. 1. 2019 a výplata dávky jí má náležet ode dne 31. 1. 2014.
21. Ve druhém žalobním bodě namítala žalobkyně jednak nesprávný úřední postup spočívající (i) v nedostatečném plnění poučovací povinnosti žalovanou, dále (ii) v nepřiměřené délce správního řízení, (iii) v prodlení s výplatou invalidního důchodu, (iv) v povinnosti rozhodnout o námitkách žalobkyně bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů, (v) v nedodržení lhůty pro vydání napadeného rozhodnutí o námitkách, (vi) v recenzi posudku Posudkové komise MPSV ČR a zdravotního stavu žalobkyně, (vii) v neprovedení registrace žádosti o invalidní důchod ze dne 27. 11. 2017.
22. Informace o možnosti soudního přezkumu obsažené v rozhodnutích žalované jakožto správního orgánu, považuje za nesrozumitelné, nedostatečné a uvedené na takovém místě v rozhodnutí, kde jsou účastníky řízení přehlednutelná. Informace o možnosti

podat správní žalobu není součástí standardního poučení, které musí být nedílnou součástí každého rozhodnutí, tedy ještě před otiskem razítka správního orgánu a podpisem oprávněné úřední osoby, ale tato informace je uvedena na samém konci poslední strany rozhodnutí, a to za rozdělovníkem. Absentuje výslovné označení věcně a místně příslušného soudu, jako je tomu běžné v poučeních obsažených v soudních rozhodnutích; prostý odkaz na příslušná ustanovení správního řádu, navíc mimo řádný text poučení, považuje žalobkyně za nedostatečnou a pro právního laika nesrozumitelnou formu poučení. Teprve až na základě přípisu ze dne 8. 11. 2019 byla žalobkyně náležitě poučena o možnosti podat proti rozhodnutí správní žalobu.

23. V závěru žaloby žalobkyně shrnula, že vzhledem k nezákonnosti napadeného rozhodnutí a vzhledem k nesprávnému úřednímu postupu orgánu sociálního zabezpečení, kdy z důvodu opakovaně chybných posudkových závěrů došlo k uznání invalidity ke dni 16. 3. 2010 a ke zpětnému přiznání invalidního důchodu až po tříletých průtazích, a to ještě se špatně stanoveným datem výplaty dávky, náleží žalobkyni doplatek dávky nad rámec stanoveného pětiletého období ve smyslu článku II. odst. 14 zákona č. 306/2008 Sb., tj. nejdéle ke dni 16. 3. 2010, kdy k tomuto dni byla uznána invalidní jak na území Kanady, tak na území České republiky pro invaliditu prvního stupně. Žalobkyně proto žádá doplatek invalidního důchodu zpětně ke dni 16. 3. 2010 z důvodu nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení.
24. Nesprávnost úředního postupu spatřuje žalobkyně i v nepřiměřené délce správního řízení, kdy žádost o invalidní důchod podala dne 27. 11. 2017 v Kanadě a žalovaná vydala rozhodnutí o přiznání invalidity prvního stupně a výplatě invalidního důchodu dne 13. 1. 2021, a to ještě s chybně určeným datem výplaty dávky. K průtahům v řízení žalobkyně odkázala například na stanovisko Veřejného ochránce práv ze dne 9. března 2015 sp. zn. 3400/2014/VOP/JČ.
25. Nesprávný úřední postup žalované shledává žalobkyně dále v tom, že žalovaná o námitkách ze dne 12. 2. 2021 nerozhodla dle § 71 odst. 1 s. ř. bez zbytečného odkladu, popř. dle § 71 odst. 3 s. ř. ve lhůtě do 30 dnů od zahájení řízení, ale nedůvodně rozhodla ve lhůtě 60 dnů (resp. 63 dnů) s odkazem na údajnou složitost případu, která má být spočívát v mezinárodním prvku. Žalobkyně dále žalovaná vytýká, že tato rozhodla touto žalobou napadeným rozhodnutím o námitkách opožděně. Námitky žalobkyně ze dne 12. 2. 2021 byly doručeny žalované dne 15. 2. 2021. Lhůta 60 dnů k rozhodnutí o námitkách skončila v pátek dne 16. 4. 2021, nikoliv v pondělí 19. 4. 2021, kdy žalovaná napadené rozhodnutí vydala.
26. Nesprávný úřední postup spatřuje dále žalobkyně v tom, že žalovaná v rámci řízení o námitkách požádala OSSZ Hodonín o recenzi posudku Posudkové komise MPSV ČR. Tento postup by v konečném důsledku mohl vést i k tomu, že recenzující lékař OSSZ Hodonín zkonstatuje, že žalobkyně invalidní není. Žalobkyně se nedomnívá, že by tímto způsobem bylo možné překonat předcházející zrušující rozsudek Krajského soudu v Brně.

IV. Vyjádření žalované

27. Žalovaná uvedla, že rozsudkem Krajského soudu v Brně bylo ukončeno nalézací řízení, zahájená na základě žádosti žalobkyně uplatněné dne 31. 1. 2019. Je tedy zcela

na místě postup dle ustanovení § 55 odst. 2 ZDP a vyčíslení doplatku 5 let nazpět od uvedeného data, tj. od 31. 1. 2014. Žalovaná je přesvědčena, že postupovala zcela správně a v souladu s platnými právními předpisy a Smlouvou.

28. Požadavek žalobkyně na doplacení invalidního důchodu od dřívějšího data před 31. 1. 2014 není nikterak opodstatněný a neodpovídá podkladům, které obsahuje spisová dokumentace žalobkyně. V této souvislosti je nutno zdůraznit, že žalobkyně sice uplatnila žádost o invalidní důchod již v roce 2017, respektive 2018, avšak řízení o ní bylo ukončeno rozhodnutím žalované ze dne 30. 10. 2018, č. j. X. K námitkám žalobkyně, že o možnosti podat proti rozhodnutí žalované žalobu k příslušnému krajskému soudu nebyla řádně poučena, žalovaná uvádí, že veškerá její rozhodnutí jsou vydávána v souladu se správním řádem (ustanovení § 68) a obsahují výrok, odůvodnění a poučení, tudíž je lze přezkoumat.
29. Jinak tomu není ani v předmětné věci, když rozhodnutí č. j. X ze dne 30. 10. 2018 obsahuje kromě výroku a odůvodnění i informace o možnosti soudního přezkumu. Podle dokladu o doručení žalobkyně toto rozhodnutí převzala dne 17. 12. 2018, a tímto dnem se jí tak dostalo i náležitého poučení o možnosti soudního přezkumu, kterého však nevyužila.
30. I přes všechny uvedené námitky žalobkyně je tak dle názoru žalované zcela jednoznačné, že jako výchozí datum k posouzení doby doplacení invalidního důchodu přichází do úvahy pouze datum uplatnění žádosti dne 31. 1. 2019, neboť jak žalovaná již uvedla, žádost uplatněná v roce 2017 (respektive 2018) byla pravomocně rozhodnuta a správní řízení o ní bylo ukončeno. Nelze tak vzít do úvahy ani námitku žalobkyně, že ve věci nebyla řádně poučena. Žalovaná chápe snahu žalobkyně domoci se výplaty dávky od dřívějšího data, ovšem i všechny její další námitky se stále odvíjejí od popření ukončení řízení, jak bylo žalovanou vysvětleno výše.
31. Pokud pak má žalobkyně za to, že u ní od první žádosti jde o stále jedno a totéž řízení a o tutéž žádost o invalidní důchod, neboť je vedena pod stejnou spisovou značkou, jen s jinými daty, upozorňuje žalovaná, že čísla rozhodnutí tvoří z rodných čísel účastníků řízení, takže i všechny další případné žádosti, námitky či další korespondence žalobkyně bude evidována pod stejnou značkou (a s rozdílnými daty), aniž by se muselo jednat o jedno trvající a probíhající řízení, jak již bylo rovněž shora objasněno.
32. Vzhledem k uvedenému tak má žalovaná za to, že ve věci žalobkyně postupovala dle zákona a nedopustila se žádného nesprávného úředního postupu. Za takto zjištěného skutkového stavu proto žalovaná i nadále trvá na svém rozhodnutí ze dne 19. 4. 2021, č. j. RN-586 029 0249-315-JN, a navrhuje soudu zamítnutí žaloby.

V. Správní spis

33. Ze spisového materiálu vedeného žalovanou v důchodové věci žalobkyně vyplývá, že žalobkyně podala žádost o invalidní důchod dne 27. 11. 2017 prostřednictvím kanadského nositele pojištění (registrační razítko ČSSZ na žádosti chybí – ale obsahuje registrační (podací) razítko kanadské instituce, jen na jiném místě), přičemž žádost byla sepsána dne 20. 11. 2017. Druhá žádost podaná na formuláři pro styk CAN-CZE 2 ze dne 21. 12. 2017 prostřednictvím kanadského nositele pojištění (ČSSZ zaregistrovala žádost dne 9. 1. 2018). Podle přípisu ze dne 20. 2. 2018 byla žádost v části připojené

- lékařské zprávy vyplněna nečitelně, a proto žádala žalovaná o vyplnění tiskopisu lékařem žalobkyně na stroji. Žalobkyně vyhověla této výzvě přípisem ze dne 8. 3. 2018. Podle posudku OSSZ v Karvině ze dne 22. 8. 2018 žalobkyně nebyla invalidní, neboť její pracovní schopnost poklesla pouze o 20 %.
34. Žalobkyně podala dne 31. 1. 2019 na OSSZ Hodonín novou žádost o přiznání invalidního důchodu (ČSSZ registrovala žádost dne 6. 2. 2019). Žalovaná reagovala na žádost žalobkyně ze dne 21. 12. 2017 podanou prostřednictvím kanadského nositele, zaregistrovanou ČSSZ dne 9. 1. 2018. O žádosti ze dne 21. 12. 2017 bylo vydáno prvoinstanční rozhodnutí ze dne 6. 6. 2018 o zamítnutí invalidního důchodu, vzhledem k tomu, že žalobkyně nebyla uznána invalidní. Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala námitky, o kterých bylo rozhodnuto dne 30. 10. 2018 tak, že námitky se zamítají a rozhodnutí ČSSZ č. j. X ze dne 6. 9. 2018 se potvrzuje. Rozhodnutí ze dne 6. 9. 2018 a rozhodnutí o námitkách ze dne 30. 10. 2018 nabylo právní moci dne 17. 12. 2018.
35. Dne 31. 1. 2019 podala žalobkyně žádost na OSSZ Hodonín. ČSSZ tuto žádost registrovala dne 6. 2. 2019. O žádosti ze dne 31. 1. 2019 vydala ČSSZ rozhodnutí ze dne 13. 5. 2021, č. j. X, kterým byla žádost žalobkyně zamítnuta. Žalobkyně byla sice uznána invalidní v prvním stupni posudkem OSSZ Hodonín ze dne 30. 4. 2019, podle něhož byla žalobkyně invalidní ode dne 10. 1. 2019, avšak nesplňovala podmínku získání potřebné doby pojištění v rozhodném období. Žalobkyně podala proti rozhodnutí ze dne 13. 5. 2019 námitky.
36. V řízení o námitkách byla také uznána invalidní v prvním stupni posudkem lékaře žalované ze dne 8. 8. 2019, avšak nesplňovala podmínku získání potřebné doby pojištění v rozhodném období. Námitky tak byly rozhodnutím ze dne 15. 10. 2019 zamítnuty a rozhodnutí ze dne 13. 5. 2019 bylo potvrzeno. Proti rozhodnutí o námitkách žalobkyně podala žalobu u krajského soudu. Krajský soud v Brně na základě posudku posudkové komise MPSV ČR v Brně ze dne 13. 5. 2020 zrušil rozhodnutí o námitkách ze dne 15. 10. 2019 a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Podle závazného právního názoru krajského soudu byla žalobkyně invalidní pro invaliditu prvního stupně již od 16. 3. 2010.
37. Žalovaná realizovala rozsudek Krajského soudu v Brně prvoinstančním rozhodnutím ze dne 13. 1. 2021, kterým byl invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně přiznán od 16. 3. 2010 a výplata invalidního důchodu náležela podle ustanovení § 55 odst. 2 ZDP od 31. 1. 2014 s tím, že nárok na výplatu tohoto důchodu za dobu před 31. 1. 2014 zanikl. Součástí tohoto rozhodnutí je i nový osobní list důchodového pojištění. Žalobkyně proti tomuto prvostupňovému rozhodnutí ze dne 13. 1. 2021 podala námitky, o nichž žalovaná rozhodla napadeným rozhodnutím přezkoumávaným v předmětné věci. Rozhodnutí ze dne 13. 5. 2019 ani rozhodnutí ze dne 13. 1. 2021 tak nenabylo právní moci.
38. Podle sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 2. 3. 2022 nebylo žádosti žalobkyně o náhradu nemajetkové újmy ve výši 85 000 Kč, která jí měla být způsobena celkovou nepřiměřenou délkou řízení o její žádosti o invalidní důchod.

VI. Posouzení věci krajským soudem

39. Krajský soud zjistil, že žaloba byla podána včas, osobou oprávněnou a je přípustná za podmínek ustanovení § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)
40. V souladu s ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
41. Žaloba **není důvodná**.
42. Krajský soud úvodem svého právního hodnocení připomíná, že jakkoliv jde v předmětné věci o determinaci podmínek nároku na výplatu invalidního důchodu, předmětem sporu již nebyla otázka invalidity ani den jejího vzniku, která byla řešena krajským soudem v předcházejícím řízení vedeném pod sp. zn. 33 Ad 21/2019. V předmětné věci nyní posuzované krajským soudem jde o to, zda žalovaná postupovala správně při určení data, od něhož lze spočítat dobu, za niž náleží žalobkyni doplatek na invalidním důchodu.
43. K prvnímu žalobnímu bodu, který svým způsobem zastřešuje ostatní žalobní argumentaci, krajský soud uvádí následující. Středobodem právního názoru žalobkyně je myšlenka, že veškerá řízení vedená se žalobkyní v otázce jejího nároku na invalidní důchod ze systému českého důchodového pojištění lze považovat za jedno správní řízení. S tímto pojetím nelze souhlasit. Vnitrostátní právní úprava obsažená v zákoně č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, vychází z toho, že řízení o přiznání dávky důchodového pojištění se zahajuje na základě písemné žádosti, o níž se vede řízení (platí ex lege překážka litispendence) a následně je o ní rozhodnuto. Smysl a účel této právní úpravy reflektuje i judikatura správních soudů, která vychází z toho, že řízení o přiznání dávky důchodového pojištění je řízením návrhovým, což znamená, že může být zahájeno toliko na základě kvalifikované žádosti (viz k tomu kupř. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, č.j. 4 Ads 104/2011 - 9).
44. Specifikem pro důchodové věci je to, že případné zamítavé rozhodnutí nevytváří překážku res administrata pro to, aby byla v téže věci podána nová žádost o přiznání invalidního důchodu (srov. § 56 odst. 1 písm. b) ZDP) a dávka byla případně přiznána, a to od ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží. Citované ustanovení uvádí, že *důchod nebo jeho zvýšení se přitom doplatí nejvýše pět let nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na důchod nebo jeho zvýšení; pro běh této lhůty platí § 55 odst. 2 věta druhá a třetí obdobně. Důchod nebo jeho zvýšení se však doplatí ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží, v případě, že důchod nebyl přiznán nebo byl vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení.*
45. Krajský soud výklad žalobkyně při nejlepší vůli nemůže aprobovat. Zákon č. 582/1991 Sb. konstruuje procesní úpravu, která předpokládá řetězení žádostí o dávku důchodového pojištění, přičemž o každé žádosti se vede samostatné správní řízení. Nelze tedy dovozovat, že všechna řízení vedená žalovanou ve věci invalidního důchodu žalobkyně byla jedním správním řízením zahájeným na základě prvotní

žádosti. Pokud v tomto ohledu žalobkyně namítá, že všechna řízení u žalované jsou vedena pod totožnou spisovou značkou, pak k tomu lze pouze poznamenat, že jde o sofistickou námitku, neboť je ustálenou správní praxí žalované užívat jako tělo spisové značky rodné číslo pojištěnce, které se logicky v průběhu rozhodování v jednotlivých řízeních vedených s tímto pojištěncem nemění. Tato praxe vychází z ustanovení § 11b odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb., podle něhož orgány sociálního zabezpečení mohou vést evidenci o občanech pro účely tohoto zákona podle jejich rodných čísel.

46. Na okraj lze doplnit, že ve smyslu ustanovení § 85a odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. lze vést ve věcech důchodového pojištění lze vést jediný spis pro každou jednotlivou fyzickou osobu, i když se jedná o více věcí týkajících se této osoby. Ani z této úpravy však nelze dovodit, že by ve věcech jedné fyzické osoby (pojištěnce) bylo vedeno jediné „řízení“, jak tvrdí žalobkyně.
47. Krajský soud k tomu uvádí, že ze spisového materiálu jednoznačně vyplývá, že žalobkyně podala u kanadského nositele pojištění žádost datovanou dnem 20. 11. 2017. Jak ale shodně uvádí oba účastníci, o této žádosti nebylo žalovanou samostatně rozhodováno. Krajský soud pozorně prostudoval tuto žádost v kontextu další doložené žádosti o přiznání invalidního důchodu ze dne 21. 12. 2018, která již byla zaslána žalované, která ji zaregistrovala ke dni 9. 1. 2018. Krajský soud má za to, že zde došlo k určitému nedorozumění, neboť z logiky věci se jedná dohromady pouze o jednu žádost, která byla žalobkyní sepsána dne 20. 11. 2017 a podána ke kanadské kompetentní instituci dne 27. 11. 2017. Toto datum podání je uvedeno i na „druhé“ žádosti, která byla zaevidována žalovanou ke dni 9. 1. 2018 a o níž také žalovaná rozhodovala. Tzv. druhá žádost je tedy pouze doprovodný kontaktní formulář CAN-CZE2, s nímž byla žádost ze dne 27. 11. 2017 předložena žalované.
48. Z toho plyne, že neexistuje žádná žádost, o níž by žalovaná nerozhodovala či kterou by nezaevidovala. Žádost o přiznání invalidního důchodu z českého systému důchodového pojištění byla poprvé podána u kanadské kompetentní instituce dne 27. 11. 2017 a byla zaregistrována (postoupena k vyřízení) žalované dne 9. 1. 2018. O této žádosti pak bylo vydáno prvoinstanční rozhodnutí ze dne 6. 6. 2018 o zamítnutí invalidního důchodu, vzhledem k tomu, že žalobkyně nebyla uznána invalidní. Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala námitky, o kterých bylo rozhodnuto dne 30. 10. 2018 tak, že námitky se zamítají a rozhodnutí ČSSZ č. j. X ze dne 6. 9. 2018 se potvrzuje. Rozhodnutí ze dne 6. 9. 2018 a rozhodnutí o námitkách ze dne 30. 10. 2018 nabylo právní moci dne 17. 12. 2018.
49. Krajský soud sdílí názor žalované, že teprve v řízení o nové žádosti ze dne 31. 1. 2019 (v níž požadovala žalobkyně přiznání invalidního důchodu od vzniku nároku), v rámci něhož došlo k uznání žalobkyně invalidní v I. stupni invalidity na základě posudku OSSZ Hodonín ze dne 30. 4. 2019, po němž bylo vydáno rozhodnutí ze dne 13. 5. 2021 o zamítnutí této žádosti pro nesplnění podmínky doby pojištění. Toto rozhodnutí pak bylo následně potvrzeno v námitkovém řízení rozhodnutím žalované ze dne 15. 10. 2019, č. j. X, které bylo zrušeno rozsudkem zdejšího soudu ze dne 30. 11. 2020 č. j. 33 Ad 21/2019-68 a následně v tomto stále pokračujícím řízení bylo vydáno nyní přezkoumávané rozhodnutí ze dne 13. 1. 2021, č. j. X obsahující výrok II.

týkající se určení data, od kdy náleží výplata invalidního důchodu (tzn. od 31. 1. 2014). Žalovaná tedy postupovala správně, pokud vycházela při stanovení období zpětné výplaty invalidního důchodu z této žádosti a uplatnila pětiletou prekluzivní lhůtu stran určení nároku na doplatek invalidního důchodu.

50. Pokud se žalobkyně v souvislosti s touto argumentací dovolávala též toho, že invalidita byla v dřívějších žádostech posouzena mylně (tzv. posudkový omyl), lze tomu via facti přisvědčit, ovšem s tím, že jako takový nebyl posudkový omyl ve vztahu k posudkům OSSZ Karviná ani OSSZ Hodonín ze dne 30. 4. 2019 či potvrzujícímu posudku lékařky žalované ze dne 8. 8. 2019 formálně deklarován. Datum vzniku invalidity ke dni 16. 3. 2010 bylo určeno až na základě posudku PK MPSV v Brně ze dne 13. 5. 2019 vypracovaného pro účely soudního řízení vedeného pod sp. zn. 33 Ad 21/2019, přičemž tento posudek výslovně o posudkovém omylu nehovořil. V určitých případech může být posudek o invaliditě vnímán jako pochybení orgánu sociálního zabezpečení, v jiných případech ale samotný odlišný posudkový závěr nemusí být nesprávným postupem. K odlišnému posudkovému hodnocení může dojít v důsledku objektivních faktorů (dodatečně objevená lékařská dokumentace, vyšetření posuzovaného při jednání atd.). V předmětné věci byla řada lékařských zpráv z Kanady dokládána žalobkyní až v pozdějších řízeních. Posudkové orgány opakovaně kladly vznik invalidity u žalobkyně až do roku 2019 (a to sice k datu geriatrického vyšetření Dr. G. v Kanadě). Tyto posudky nelze označit za prima facie nepřesvědčivé či zcela nesprávné, aby to zakládalo naplnění podmínky pochybení orgánu sociálního zabezpečení.
51. Ve druhém žalobním bodě, kde žalobkyně sdružila několik námitek proti postupu žalované. Především brojila proti nesprávnému úřednímu postupu spočívajícímu (i) v nedostatečném plnění poučovací povinnosti žalovanou, (ii) v nepřiměřené délce správního řízení, (iii) v prodlení s výplatou invalidního důchodu, (iv) v povinnosti rozhodnout o námitkách žalobkyně bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů, (v) v nedodržení lhůty pro vydání napadeného rozhodnutí o námitkách, (vi) v recenzi posudku Posudkové komise MPSV ČR a zdravotního stavu žalobkyně, (vii) v neprovedení registrace žádosti o invalidní důchod ze dne 27. 11. 2017.
52. K poučovací povinnosti žalované, která měla být ve vztahu k žalobkyni porušena, krajský soud uvádí, že se s touto námitkou neztotožnil. Úkolem krajského soudu není v této věci přezkoumávat dřívější rozhodnutí žalované, ale pouze napadené rozhodnutí a skrze ně také prvostupňové rozhodnutí, nejde-li o případ tzv. subsumovaného správního aktu (§ 75 odst. 2 s.ř.s.). Pokud žalobkyně namítá, že až na základě přípisu ze dne 8. 11. 2019 byla poučena o možnosti podat proti rozhodnutí žalované žalobu, nejedná se v tomto případě o napadené rozhodnutí, nýbrž o rozhodnutí o námitkách ze dne 15. 10. 2019. Toto rozhodnutí bylo předmětem přezkumu v předcházejícím soudním řízení vedeném pod sp. zn. 33 Ad 21/2019.
53. Ani tak ale nelze žalobkyni v tomto ohledu přitakat, neboť není zákonnou povinností žalované poučovat účastníka řízení v řízení ve věcech důchodového pojištění o právu podat žalobu. Citované názory veřejného ochránce práv jsou soudu známy a souzní s nimi, ovšem je třeba rozlišovat mezi zákonnou povinností k určitému poučení (tzv. poučovací povinnost), z níž vyplývá dikce poučení jako náležitosti správního rozhodnutí (srov. § 86 odst. 6 zákona č. 582/1991 Sb.), a vhodným poučením, které

žalovaná nad rámec své zákonné povinnosti činí. Je tak dobrou správní praxí žalované, že poučuje ve svých rozhodnutích o námitkách o možnosti soudního přezkumu, ale není to její zákonná povinnost (srov. dikci „informace o možnosti soudního přezkumu“). Už vůbec nelze nárokovat, aby žalovaná určovala ve svém poučení také místní příslušnost správního soudu.

54. Co se týká nepřiměřené délky správního řízení, krajský soud připomíná, že nyní v předmětné věci nepřezkoumává řízení o předcházejících žádostech. Pokud už by soud měl v širším slova smyslu hodnotit genezi jednotlivých řízení vedených žalovanou, lze souhlasit se žalobkyní v tom, že řízení (zejm. o první žádosti podané v Kanadě) trvalo déle. Nelze ovšem přehlédnout složitost řízení danou potřebou překladů lékařských zpráv, jejich opakovaného vyžadování atd. Stricto sensu může krajský soud v předmětné věci hodnotit pouze délku správního řízení vedoucího k vydání napadeného rozhodnutí ze dne 19. 4. 2021. Toto řízení bylo poznamenáno soudním přezkumem předcházejícího rozhodnutí o námitkách ze dne 15. 10. 2019, které bylo zrušeno citovaným rozsudkem a žalovaná tak pokračovala po právní moci citovaného rozsudku (jíž nabyt ke dni 20. 12. 2020) dále v řízení, v němž vydala dne 13. 1. 2021 prvostupňové rozhodnutí. Od právní moci předcházejícího rozsudku až do vydání prvostupňového rozhodnutí, jehož výrok II. žalobkyně napadá předmětnou žalobou. Je zřejmé, že prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno do jednoho měsíce. Navazující námitkové řízení trvalo pak do 19. 4. 2021, tedy více než 30 dnů.
55. Podle ustanovení § 88 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb. platí, že *orgán sociálního zabezpečení rozhodne o námitkách ve lhůtách stanovených podle § 71 správního řádu; tyto lhůty počínají běžet dnem doručení námitek orgánu sociálního zabezpečení, který je příslušný k rozhodnutí o námitkách. Závisí-li rozhodnutí o námitkách na posouzení zdravotního stavu (§ 8 odst. 9), prodlužují se lhůty podle věty první o 60 dnů. Orgán sociálního zabezpečení přezkoumává rozhodnutí, proti němuž byly podány námitky, v plném rozsahu; není přitom vázán podanými námitkami.*
56. Z uvedeného znění zákona plyne, že v řízení o námitkách proti rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu platí buď právní úprava obsažená ve správním řádu (§ 71), anebo zvláštní úprava tehdy, pořizuje-li se posudek o invaliditě ve smyslu § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb. V předmětném námitkovém řízení žalovaná sáhla ke zpracování dalšího posudku, a proto logicky mohlo řízení trvat až 90 dnů (ve spojení s § 71 odst. 1 a 3 správního řádu, podle něho se rozhodnutí vydává bez zbytečného odkladu anebo do 30 dnů od zahájení řízení, nenastanou-li další procesní skutečnosti). Tato lhůta byla ze strany žalované dodržena, jak ostatně tvrdí sama žalobkyně, pokud poukazuje na to, že řízení trvalo 63 dnů.
57. Krajský soud obecně a závěrem k této námitce uvádí, že ve správním řízení platí princip, že porušení pořádkové lhůty k vydání rozhodnutí nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí ve věci samé. Může se samozřejmě podle okolností jednat o protiprávní stav spočívající v tzv. nečinnosti. Ani nečinnost správního orgánu však nezpůsobuje nezákonnost „pozdě“ vydaného správního rozhodnutí. Je třeba mít na paměti, že uplatnění zásady rychlosti (a obdobně též hospodárnosti) postupů správních orgánů nesmí být na újmu zákonem vyžadovanému zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (viz k tomu rozsudek zdejšího soudu ze dne 29. 3. 2022, sp. zn. 33 A 43/2020 - 49).

58. Stran namítané „recenze“ posudku PK MPSV v dalším řízení po zrušení rozhodnutí o námitkách ze dne 15. 10. 2019 krajský soud uvádí, že tento postup není pokryt zákonnou úpravou posuzování zdravotního stavu za účelem rozhodování o dávkách v invaliditě (srov. zejm. § 16a, § 16b zákona č. 582/1991 Sb., dále vyhlášku č. 359/2009 Sb. o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů). Žalovaná byla vázána dokazováním provedeným krajským soudem v soudním řízení. Přesto jí zákon nebrání, aby prováděla další podpůrné dokazování a navázala tak na soudem provedené důkazy. Vzhledem k tomu, že žalovaná reflektovala v prvostupňovém i v napadeném rozhodnutí závěry, k nimž dospěl v předchozím řízení krajský soud, nespatřuje soud v postupu žalované pochybení, které by vedlo k vydání nezákonného rozhodnutí, resp. nedostatečnému či nesprávnému zjištění skutkového stavu věci. Pokud žalobkyně pak namítá, že takový postup jen zdržuje průběh řízení, lze s tím souhlasit potud, že v konkrétní věci tohoto postupu rozhodně nezbytně třeba nebylo.
59. Co se týká namítaného neprovedení registrace žádosti o přiznání invalidního důchodu z ČR ze dne 27. 11. 2017, krajský soud svůj názor na procesní důsledky podání této žádosti vyložil již v argumentaci týkající se prvního žalobního bodu a pro stručnost na ni odkazuje.
60. Krajský soud ve správním soudnictví také není oprávněn jakkoliv rozhodovat o příp. nehmotné újmě a její náhradě, která podle žalobkyně měla vzniknout v důsledku příliš dlouhé doby trvání řízení. Na okraj krajský soud poznamenává, že nárok na náhradu nehmotné újmy nebyl uznán ani ze strany příslušného ústředního správního úřadu (Ministerstvo práce a sociálních věcí). K případnému soudnímu řešení této otázky je příslušný civilní soud v občanskoprávním řízení.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

61. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud shledal žalobu jako nedůvodnou, a proto ji zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
62. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované nelze náhradu nákladů řízení přiznat ve smyslu § 60 odst. 2 s. ř. s. (výrok II. tohoto rozsudku).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 28. července 2022

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.

samosoudce